

[Rimstad.]

slag til ny arevelov med en række betydningsfulde ændringer, også af ret principiel karakter, og til dels motiveret med og præget af et vist fællesnordisk sigte, en lov, som skal afløse et af de Ørstedeske monumenter i dansk ret og samfundsliv, som har været grundlæggende i næsten 120 år.

Jeg skal befri den højtærede justitsminister for at skulle henvise til det, som er anført i den skriftlige fremsættelse, at den højtærede minister „naturligvis er helt klar over, at forslagene ikke kan gennemføres inden samlingens slutning.“ Man fristes til at indskyde: Tænk, virkelig?

Jeg skal også befri den højtærede minister for at blive mindet om, hvad der er oplyst i fremsættelsestalen og i bemærkningerne til lovforslaget, og som vel i øvrigt er mere eller mindre kendt, at sjældent har en så forholdsvis kortfattet lov været under forberedelse så længe af så mange specialister, først af en i 1936 nedsat kommission bestående af professor Borum, højesteretsdommer Frølund og fuldmægtig i justitsministeriet Dybdal, den senere sparekassedirektør, og med ekspeditionssekretær Jørgen Trolle, nuværende højesteretsdommer, som sekretær. I 1941 fremkom kommissionens udkast til arvelov med bemærkninger, et digert og uden tvivl særdeles fremragende værk på 240 sider.

Det har haft en noget mærkelig skæbne. Efter at justitsministeriet havde arbejdet med det i 5 år, blev der i 1946-47, endda i to samlinger, fremsat og udvalgsbehandlet et forslag, der derefter, som højesteretsdommer Trolle har udtrykt det, „led strådeden i ubemærkethed“. Dermed synes man, og det har åbenbart omfattet alle implicerede, at være gået helt i stå.

Først da det fra udvalget for nordisk lovsamarbejde i 1953 foreslås at sætte arvelovgivning på den fællesnordiske dagsorden, vågner man op til dåd, om jeg så må sige. Man nedsatte i 1954, ikke som i 1936 en kongelig kommission, omend præget af justitsministeriets egen sagkundskab, men et justitsministerielt udvalg bestående foruden af familie- og arveretsprofessor O. A. Borum, der var formand for den tidligere kommission, udelukkende af em-

bedsmænd fra ministeriet: departementschef Boas, kontorchef Vetli, nuværende højesteretsdommer, og som sekretær fuldmægtig F. á Rogvi.

Når jeg har beskæftiget mig så udførligt hermed og fundet anledning til at fremhæve den stærke justitsministerielle islæt i både den gamle kommission og endnu stærkere i det udvalg, hvis betænkning og forslag er det umiddelbare grundlag for det foreliggende arvelovsforslag, er det naturligvis uden malice til nogen side og navnlig ikke over for de hver for sig særdeles fremragende og sagkyndige jurister, men det er dog vist et spørgsmål, om det ikke ville være rimeligt, at et udvalg, der skal forberede netop en alment indgribende lov som arveloven, havde været noget mindre ensidigt sammensat. Man kan virkelig undre sig over, at der, så vidt jeg kan se, hverken i det gamle eller i det nye udvalg har siddet nogen egentlige praktikere, hverken skifteretsdommere eller skifteretskyndige advokater, hvilket forekommer mig rent sagligt at være en mangel.

Jeg tænker også på en anden mangel, en mangel, man måske kunne kalde en demokratisk mangel, nemlig at der ikke i et sådant udvalg også har siddet en enkelt af de fornuftige lægmænd, som den højtærede justitsminister ellers plejer at være så glad for. Et sådant udvalgs arbejde, det vil sige den betænkning, der afgives, kan måske være eller indeholde en fremragende juridisk afhandling, men det er jo ikke formålet med den. Dens egentlige funktion må være den at udgøre det bedst mulige værktøj for for folketinget som lovgiver og for folketingets medlemmer som lægmænd og som repræsentanter for lægmænd. Ikke mindst på et område som arvelovgivning er det ingenlunde utænkeligt at en lægmand, selv efter en fortræffelig juridisk manuduktion, vil foretrække at anlægge andre synspunkter end den juridiske teoretiker. Og så ville det måske være praktisk, om en sådan lægmandsrøst havde mulighed for at komme til orde allerede på et tidligt stadium. Det kunne måske spare en del arbejde og diskussion og måske forhindre senere misforståelser.

Det er i denne forbindelse ganske interessant at se, hvorledes de tilsvarende udvalg i